

Carita Uronen / Lahden kaupunki, kaupunkiympäristö, asemakaavoitus
kirjaamo@lahti.fi

Viite: Lausuntopyyntö 25.4.2023

Asia: Lahti, Asemakaavan muutos A-2815, Joutsaarenkuja 22 ja Suopursunpuisto, luonnos

Lahdessa on käynnistetty kaavahanke, jonka tavoitteena on päivittää Joutsaaren vanhentunut asemakaava ja mahdollistaa Joutsaaren toiminnan kehittäminen sekä turvata kulttuurihistoriallisesti arvokkaan pääarakennuksen, rantasaunan ja pihapiirin säilyminen. Samalla päivitetään Suopursunpuiston kaavamerkinnot. Kaavoitettava alue sijaitsee Möysän kaupunginosassa, Joutjärven keskellä olevalla niemellä noin 2,5 kilometrin etäisyydellä kaupungin keskustasta. Suunnittelualue rajautuu koillisesta Suopursunkatuun, pohjoisesta ja luoteesta AO- ja AR- tontteihin ja muilta osin Joutjärveen. Joutsaareen on ajoyhteys maakannasta pitkin. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 4 hehtaaria, josta yksityisen Joutsaaren osuus on 1,2 hehtaaria. Luonnosvaiheessa Joutsaaren osalta on laadittu kolme erilaista vaihtoehtoa VE1-3. Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 28.3.2023 päivätystä OAS:ta, 20.4.2023 päivätystä kaavaselostuksesta ja 4.4.2023 päivätystä kuulemiskartoista seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäänöksiä, eikä siltä ole tehty ilmoituksia esinelöydöistä. Ajantasaista tietoa suunnittelualueen muinaisjäänöksistä ei kuitenkaan ole saatavilla: alue ei ole koskaan ollut muinaisjäänösinventoinnin kohdealueena. Lisäksi sen sijainti ja topografia (niemen alue) ovat erittäin potentiaalisia erityisesti esihistoriallisten löytöjen kannalta. Tiedot tulee siten päivittää sekä mahdollisten esihistoriallisten että myös historiallisen ajan muinaisjäänösten osalta ja huomioida kaavatyössä. Edellä esitetyn perusteella museo edellyttää kaavahankkeeseen liitettävää maastotarkastusta/inventointia osana suoritettavia selvityksiä. Koska kyse on pienehköstä, osin rakennetusta alueesta ja siten lyhyestä tarkastuksesta, museo on sopinut kaavoittajan kanssa tarkastuksen suorittamisesta museon virkatyönä kevään/alkukesän 2023 aikana. Suoritettujen tarkastuksen raportti toimitetaan kaavoittajalle ja kiinteistön omistajalle heti sen valmistuttua.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Joutsaaren kärki eli huvila pihapiireineen on luokiteltu paikallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi. Alueella voimassa olevissa, vanhentuneissa asemakaavoissa ei ole osoitettu suojelumerkintöjä. Joutsaaressa sijaitsee vuokrauskäytössä olevat kulttuurihistoriallisesti arvokas huvila vuodelta 1927, rantasauna vuodelta 1938 ja neljä pientä mökkiä vuosilta 1956–1960.

Kaikissa kolmessa luonnosvaihtoehdossa huvilaan ja rantasaunaan kohdistuu kaavamääräys *sr: suojeltava kulttuurihistorian kannalta arvokas rakennus, jonka ulkoasu tulee korjaus- ja muutostöissä säilyttää*. Määräykseen tulee lisätä: *Rakennusta ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä*.

Niin ikään kaikissa vaihtoehdoissa osaa niemen alueesta koskee alueellinen kaavamääräys, jonka mukaan Joutsaaren kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset ja erityispiirteet sekä rantavyöhykkeen puusto säilytetään. Tämä kaavamääräys tulee ulottaa koskemaan myös se osa alueesta, jolle mökit sijoittuvat, kuten vaihtoehdoissa VE1 ja VE3 on tehty. Mökit ovat noin 60–70 vuoden ikäisiä, ulkoasultaan siistejä ja alkuperäisessä kunnossa, joten myös niillä on kulttuurihistoriallista arvoa osana virkistyskäytössä pitkään toiminutta ympäristöä. Kaavan tulee ohjata siis myös mökkien säilyttämiseen. Tähän alueelliseen kaavamääräykseen tulee myös lisätä: *Rakennus- ja purkulupa-asioissa tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta*. Joutsaaren alueella voidaan sallia myös pienipiirteinen uudisrakentaminen, joka ei muuta alueen luonnetta oleellisesti.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
tutkija, arkeologi	Esko Tikkala
tutkija	Lauri Miettinen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus